

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1006/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Немање Милетића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Панчеву К 139/22 од 01.04.2022. године и Вишег суда у Панчеву Кж1 71/22 од 23.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.10.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Немање Милетића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Панчеву К 139/22 од 01.04.2022. године и Вишег суда у Панчеву Кж1 71/22 од 23.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву К 139/22 од 01.04.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика па је осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) месеца и на основу члана 246а став 3. у вези члана 87. став 3. Кривичног законика му је изречена мера безбедности одузимања предмета и то пакетића са опојном дрогом марухуана нето масе 0,50 грама.

Истом пресудом окривљени је обавезан да у року од месец дана суду надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 3.546,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Панчеву Кж1 71/22 од 23.05.2022. године одбијене су као неосноване жалба ОЈТ у Панчеву и жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда, је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Немања Милетић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и повреде одредбе члана 18 Кривичног законика, са предлогом да Врховни касациони

суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду или да преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе применом института „дело малог значаја“.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, јер се ради о пресуђеној ствари. Ово стога што је, окривљени побијаном пресудом правноснажно оглашен кривим због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, док је, како то истиче бранилац, у погледу истог чињеничног стања, времена и места извршења, овај окривљени раније осуђен пресудом Основног суда у Панчеву К 34/21 од 27.01.2021. године због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика. Наведена повреда закона је према ставу браниоца последица тога што су против окривљеног вођена два кривична поступка, за свако од наведених кривичних дела појединачно и поред тога што су предмети извршења кривичних дела из оба, осуђујућом пресудом, правноснажно окончана поступка (оружје и опојна дрога), пронађени код окривљеног приликом спровођења једне доказне радње – претресање стана и других просторија и од окривљеног су одузети по истој потврди о привремено одузетим предметима од 14.01.2021. године, због чега је према ставу одбране, доношењем побијаних пресуда повређено начело *ne bis in idem*.

Према оцени Врховног касационог суда ови наводи захтева се не могу прихватити као основани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка и за неко друго кажњиво дело. Исти принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1 Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је да се никоме не може поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Уставни суд Републике Србије је, уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли је дошло до повреде начела *ne bis in idem* и то: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*); 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

Из списка предмета произилази да је након доношења пресуде Основног суда у Панчеву К 34/21 од 27.01.2021. године, којом је окривљени правноснажно оглашен кривим због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика, окривљени побијаном првостепеном пресудом Основног суда у Панчеву К 139/22 од 01.04.2022. године, која је у свему потврђена пресудом Вишег суда у Панчеву Кж1 71/22 од 23.05.2022. године, правноснажно оглашен кривим због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика извршеног истога дана.

Радњу кривичног дела из члана 348. став 1. Кривичног законика представља неовлашћено израђивање, преправљање, продаја, набављање, вршење размене или држање ватреног оружја, конвертибилног или онеспособљеног оружја, његове делове, муницију, експлозивне материје или минско-експлозивна средства, док радњу кривичног дела из става 4. истог члана представља ношење предмета из става 1. и 2. овог члана.

Радњу кривичног дела из члана 246а став 1. Кривичног законика чини онај ко неовлашћено држи у мањој количини за сопствену употребу супстанце или препарате који су проглашени за опојне дроге.

Врховни касациони суд налази да у конкретном случају, не постоји идентитет казних дела (*idem*) и да су битно различити чињенични описи дела због којих је окривљени оглашен кривим у кривичном поступку који је вођен због кривичног дела из члана 348. став 1. Кривичног законика односно у кривичном поступку који је вођен против окривљеног због кривичног дела из члана 246а став 1. Кривичног законика, и то у погледу радњи извршења тих кривичних дела. Чињенице које су обухваћене изреком пресуде Основног суда у Панчеву К 34/21 од 27.01.2021. године, на коју се позива бранилац, нису идентичне оним чињеницама које представљају битне елементе кривичног дела обухваћене изреком побијане пресуде, па из тих разлога и нису испуњена сва три критеријума опште позната као „Мерила Енгел“ Европског суда за људска права, да би се могло говорити о двострукости поступка.

Наиме, и поред тога што су предмети извршења наведених кривичних дела пронађени под истим околностима и од окривљеног одузети истом потврдом о

привремено одузетим предметима, док из чињеничног описа тих кривичних дела произилази поклапање у погледу места и времена извршења предметних кривичних дела, ради се о потпуно различитим кривичним делим и радњама извршења тих кривичних дела утврђеним изрекама тих пресуда, што по оцени Врховног касационог суда, не указује на постојање битно истих чињеница у оба поступка, које активирају забрану двоструке кажњивости.

Остали наводи браниоца у вези са истакнутом повредом поступка, односе се на изношење сопственог закључка, да се у конкретном случају ради о ситуацији када је једном радњом извршено више кривичних дела, али ипак не постоји стицај. Како ови наводи браниоца представљају указивање на повреду одредбе члана 440. ЗКП, која не представља законски разлог за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, то исти од стране Врховног касационог суда, нису разматрани.

Стога су, имајући у виду различите противправне радње извршења кривичног дела, оцењени као неосновани наводи браниоца да се у конкретном случају ради о пресуђеној ствари односно да је побијаним правноснажним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) Кривичног законика. При томе, околност да је спровођење једне доказне радње резултирало вођењем одвојених кривичних поступака против окривљеног због два кривична дела, ни на који начин не указује да се ради о пресуђеној ствари, а како је то правилно закључио и другостепени суд.

Поред тога, бранилац сматра да кривично дело из члана 246а став 1. Кривичног законика за које је окривљени оглашен кривим представља дело малог значаја, па је суд требало да примени члан 18. Кривичног законика. Ови наводи браниоца, представљају повреду из одредбе члана 440. ЗКП односно оспоравање утврђеног чињеничног стања и оцене доказа дате од стране нижестепених судова, изношењем сопствених закључака, уз цитирање и тумачење законског текста одредбе која прописује примену овог института.

Наводи браниоца којима се оспоравају разлози побијаних правноснажних пресуда и то пре свега у погледу испуњености услова за примену института дело малог значаја из члана 18. Кривичног законика, представљају битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Надаље, бранилац истиче да је суд одбио доказни предлог одбране да се обави вештачење предметне опојне дроге, чиме по оцени Врховног касационог суда, указује на повреду члана 395. ЗКП, док наводи браниоца – да другостепени суд није узео у обзир све наводе истакнуте у изјављеној жалби, представљају повреду члана 460. ЗКП

Како повреде на које се захтевом браниоца указује - члан 395, 440 и 460 ЗКП, као и битна повреда одредаба кривичног закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, не представљају законске разлоге, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, то се Врховни касациони суд у оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**